

Вищенаведені заходи допомогли б забезпечити українців товарами, яких вони потребують, і підтримати український бізнес.

Література

1. Логістичні послуги в Україні: знищити не можна вистояти. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://blog.liga.net/user/nkachan/article/44260>

2. Заходи Уряду із забезпечення логістичних маршрутів. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://chp.com.ua/ua/all-news/item/78393-zakhodi-uryadu-iz-zabezpechennya-logistichnikh-marshrutiv>

3. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://nv.ua/opinion/voyna-v-ukraine-kak-drugie-strany-mogut-pomoch-agrariyam-lgoty-novosti-ukrainy-50233215.html>

УДК 338.4

*В.М. Маховка, к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сфера туризму є однією з найважливіших галузей світової економіки. В галузі задіяний майже кожна десята людина на планеті, що дозволяє забезпечувати необхідні засоби для існування ще й сотням мільйонів осіб. Туризм дозволяє стимулювати економіку та забезпечує процвітання, дозволяє вивчати культурні надбання та природу різних країн світу, об'єднує й сприяє вихованню людяності. Туризм є ключовим елементом збереження природного та культурного надбання.

Але сучасні реалії розвитку туризму зокрема в європейському регіоні обумовленні загостренням військового конфлікту в Україні нажалі значно знизили темпи відновлення туристичної сфери після пандемії COVID-19, над чим активно працювала UNWTO. Тим не менш, варто зазначити, Європа – найбільший у світі міжнародний туристичний ринок та генератор формування попиту на туристичні послуги, що має вирішальне значення для забезпечення зайнятості населення та економічного відновлення регіону. За даними UNWTO європейський туризм зріс на 19% порівняно з 2020 р. [5]. Але трагічні події в Україні спричинили нові виклики не лише для сфери туризму, а й для інших галузей економіки, адже в результаті військових дій більше ніж 4 млн українців були змушені залишити місця свого проживання, що створило одну з найбільших за останні десятиріччя гуманітарних криз, великих хвиль біженців.

Для вирішення гуманітарної кризи в умовах, що склалися сьогодні, ефективним є використання наявної мережі закладів розміщення індустрії

туризму, які можна використовувати для розміщення біженців, наприклад Airbnb вже пропонує безкоштовне житло українським біженцям за підтримки їх господарів [1]. Хоча Airbnb, схоже, є єдиним туристичним бізнесом із встановленою процедурою екстреної допомоги [6], інші туристичні підприємства також приєдналися до зусиль спрямованих на надання допомоги, включаючи окремі заклади розміщення. Використовуючи існуючі туристичні транспортні системи, Німеччина та Австрія пропонують безкоштовний проїзд для біженців через свої державні залізничні мережі [2], Wizz Air пропонує 100 000 безкоштовних квитків на літак біженцям. Eurostar дозволяє біженцям подорожувати безкоштовно [2], міжнародна транспортна компанія Romfour безкоштовно перевозить біженців з прикордонних пунктів до автобусних або залізничних вокзалів [4], а UBER запропонував безкоштовні поїздки між кордоном між Україною та Польщею і двома польськими містами [3].

Досить перспективним може бути використання індустрії туризму для сприяння відновлення зруйнованих військовими діями регіонів. Сфера туризму може допомогти відновити зруйновані війною регіони країни, формуючи та реалізуючи подорожі регіонами, які відновлюються після війни. Україна, наприклад, може пропонувати повний спектр туристичних вражень на основі великої кількості туристичних ресурсів. Зокрема темний туризм, який на жаль, також неминуче слідує за постконфліктною ситуацією. Можуть користуватися популярністю й тури та екскурсії в місця військових дій, у іноземних туристів можуть викликати інтерес етнокультурні та культурно-пізнавальні, ностальгійні тури, тури «пам'яті» тощо.

Також варто зазначити, що для розвитку туризму доцільно використовувати туристичний маркетинг, заснований на солідарності, емпатії та готовності підтримати місцеве населення. Для сприяння економічному відновленню України та ролі туризму в цьому процесі після завершення військових дій варто орієнтуватися на пошук шляхів залучення глобального бажання допомогти країні, розореній війною, підвищення привабливості туристичних подорожей не лише для туристів, зацікавлених у темному туризмі, а й для більш широкого сектору населення, яке прагне подорожувати, тощо. Безумовним є те, що будь-які військові конфлікти змінюють культурні орієнтири та формують нові туристичні «магніти», що формує нову туристичну та культурну спадщину, нові туристичні об'єкти, які користуватимуться попитом в туристів в майбутньому. Прикладами відновлення та прискореного розвитку туризму в післявоєнних умовах є такі країни як Кіпр, Ізраїль, Боснія і Герцеговина, Єгипет.

Література

1. *Airbnb (2022) Support for refugees fleeing Ukraine, <https://news.airbnb.com/help-ukraine/>*
2. *Independent (2022) Eurostar to let Ukrainian refugees travel to Britain for free on its trains, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-refugees-eurostar-free->*

traveltrain-b2026688.html

3. NBN (2022) *Uber will offer free rides between Ukraine-Poland border and two Polish cities*, <https://www.cnn.com/2022/03/02/uber-giving-free-rides-between-ukraine-borderand-two-polish-cities.htm>

4. *Romania-Insider* (2022) *Solidarity with Ukraine: NGOs, companies and individuals unite to offer help to Ukrainian refugees arriving in Romania*, <https://www.romania-insider.com/solidarity-ukraine-romania-refugees-2022/>

5. UNWTO (2022b) *UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, January 2022*, <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometereng.2022.20.1.1>, last accessed 2.3.2022.

6. Zare, S. & Dolnicar, S. (2021) *Airbnb's space donation initiatives – before, during and after COVID-19*, in S. Dolnicar (Ed.) *Airbnb before, during and after COVID-19*, University of Queensland.

УДК 339.172

*В.А. Свічкарь, к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

СВІТОВИЙ РИНОК КРИПТОВАЛЮТ

Фінансові системи активно розвиваються, трансформуються і пристосовуються до певних економічних і технологічних вимог. Основними каталізаторами фінансових інновацій останнім часом стали процеси глобалізації та цифровізації світових економік, що активно розвиваються. У таких умовах до платіжних систем та інструментів висуваються підвищені нормативні вимоги, оскільки ризики розподіляються між світовими економіками.

Цифрові валюти здатні розвивати існуючі платіжні системи та фінансові установи, оскільки вони представляють нове розуміння форми грошей і безпеки транзакцій. Наприклад, один із світових фінансових лідерів — США — з 2019 року активно проводить дослідження та заходи щодо впровадження криптовалют у внутрішню платіжну систему. Наприкінці 2019 року Конгрес США ухвалив на розгляд законопроект під назвою «Крипто - Закон про валюту 2020 року». Він переглянув процедуру визнання, ліцензування та реєстрації цифрових валют як форми платежу, а також встановив перелік державних установ, відповідальних за регулювання та контроль нової валюти [1].

Криптовалюти продовжують привертати велику увагу інвесторів, підприємців та широкої громадськості. Численні недавні публічні обговорення криптовалют були спровоковані істотними змінами їх цін, твердженнями про те, що ринок криптовалют є бульбашкою без будь-якої фундаментальної цінності, а також стурбованістю про ухилення від регуляторного та правового нагляду. Ці занепокоєння призвели до закликів про посилення регулювання або навіть повної заборони криптовалютних операцій. Сьогодні